

Stalna konferencija
gradova i opština

Standing Conference
of Towns and Municipalities

u^b

UNIVERSITÄT
BERN

Municipal Support Programme
Program podrške opštinama

Referendum and Civil Initiative Referendum i građanska inicijativa

DEZA DIREKTION FÜR ENTWICKLUNG UND ZUSAMMENARBEIT
DDC DIRECTION DU DÉVELOPPEMENT ET DE LA COOPÉRATION
DSC DIREZIONE DELLO SVILUPPO E DELLA COOPERAZIONE
SDC SWISS AGENCY FOR DEVELOPMENT AND COOPERATION
COSUDE AGENCIA SUIZA PARA EL DESARROLLO Y LA COOPERACIÓN

2.4 Zakonske odredbe o lokalnom referendumu

Zakon o lokalnoj samoupravi (2002)¹⁵ sadrži posebnu glavu o neposrednom učešću građana u ostvarivanju lokalne samouprave u okviru koje su predviđeni sledeći modaliteti: a) građanska inicijativa, b) zbor građana i c) referendum.

Građani putem *građanske inicijative* predlažu skupštini jedinice lokalne samouprave donošenje akta kojim će se urediti određeno pitanje iz izvornog delokruga, promenu statuta ili drugih akata i raspisivanje referenduma u skladu sa zakonom i statutom. O ovom predlogu, skupština je dužna da održi raspravu i da dostavi obrazložen odgovor građanima u roku od 60 dana od dobijanja predloga. Statutom jedinice lokalne samouprave utvrđuje se broj potpisa građana potreban za punovažno pokretanje građanske inicijative, koji ne može da bude manji od 10% birača.

Zbor građana se saziva za deo teritorije jedinice lokalne samouprave utvrđen statutom. Zbor građana raspravlja i daje predloge o pitanjima iz nadležnosti organa jedinice lokalne samouprave. Zbor građana većinom glasova prisutnih usvaja zahteve i predloge i upućuje ih skupštini ili pojedinim organima i službama jedinice lokalne samouprave. Organi i službe jedinice lokalne samouprave dužni su da, u roku od 60 dana od održavanja zbora građana, razmotre zahteve i predloge građana i o njima zauzmu stav, odnosno donesu odgovarajuću odluku ili meru i o tome obaveste građane. Način sazivanja zbora građana, njegov rad, kao i način utvrđivanja stavova zbora uređuje se statutom i odlukom skupštine opštine.

Skupština jedinice lokalne samouprave *može na sopstvenu inicijativu* da raspiše *referendum* o pitanjima iz svoga delokruga.

Skupština jedinice lokalne samouprave *dužna je da raspiše referendum* o pitanju iz svoga delokruga na zahtev građana u jedinici lokalne samouprave, na način utvrđen zakonom i statutom.

Odluka putem referenduma doneta je ako se za nju izjasnila većina građana koja je glasala, pod uslovom da je glasalo više od polovine ukupnog broja građana.

Skupština jedinice lokalne samouprave dužna je da raspiše referendum na delu svoje teritorije prave o pitanju koje se odnosi na potrebe, odnosno interese stanovništva toga dela teritorije, na način utvrđen zakonom i statutom.

¹⁵ Zakon o lokalnoj samoupravi, Službeni glasnik Republike Srbije, br. 9/02.

2.5 Zaključak

Imajući u vidu navedene ustavne i zakonske odredbe o referendumu i narodnoj, odnosno građanskoj inicijativi, ovom prilikom ukazaćemo na neka otvorena pitanja u vezi sa lokalnim referendumom.

- *Referendum — Plebiscit.* Zakon o lokalnoj samoupravi predviđa ovu vrstu lokalnog referenduma (u švajcarskoj terminologiji „plebiscit“) u slučaju kada opštinska skupština raspisuje referendum po sopstvenoj inicijativi radi sticanja podrške građana.
- *Referendum na zahtev građana.* Zakon o lokalnoj samoupravi, predviđa ovu vrstu obaveznog lokalnog referenduma u slučaju kada opštinska skupština raspisuje referendum po zahtevu građana.
- *Referendum na osnovu inicijative građana.* Na osnovu Zakona o lokalnoj samoupravi, proizilazi da ova vrsta lokalnog referenduma može uslediti kao posledica inicijative građana.
- *Odnos Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi i Zakona o lokalnoj samoupravi* zasniva se na principu odnosa materijalnog i procesnog zakona.
- *Zakon o lokalnoj samoupravi je materijalni zakon* i ne sadrži odredbe o procedurama referenduma.
- *Zakon o referendumu i narodnoj inicijativi je procesni zakon* koji sadrži odredbe o načinu sprovođenja referenduma, ukoliko nije drugačije regulisano.